

F O A I E

пентрѣ

МИНТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 51.

Luni 21. Dekembrie,

1842.

ЪНЕЛЕ ТРЪСЪРІ.

Din konstituția țarelui principat al
Transilvaniei.

Нѣ одаѣ с'аѣ зис ачестеі редакціі дн фацѣ, кѣмкѣ дѣпѣче дн лимба ромѣнеаскѣ нічі леѣиле дѣрїи, нічі дескриереа конститѣціеі фундаментале а țарелѣи принѣипат нѣ се афлѣ, ар фї де тѣлтѣ тревѣинѣцѣ, ка шї пѣлтѣ ла алте времї маї богате пентрѣ литератѣрѣ дн лимба ачеаста, сѣ днпѣртѣшїи знеле трѣсѣрї тѣкар дн конститѣціа дѣреї поастрѣ, каре фѣрѣ нічі о дндоїалѣ ар афла пѣлѣчере ла тѣлѣцї. Ної сїмѣїтїм, кѣ кїетареа поастрѣ ла ачеаста нѣ преа есте; кѣноащем не алѣїї, карїи тѣлтѣ маї зшор шї маї вїне ар пѣтеа днпѣплїні ачеастѣ ліпсѣ; не сѣпѣнем, днсѣ ла днпреѣїѣрѣрї шї лѣжнд де поваѣѣ кѣрѣї дн алте лімѣї скрїсе вїне, не сїлім а тѣлѣцїи ащентѣрїле не кѣт се поате.

I.

Din Istoria șim, кѣ дндатѣ дѣпѣ па-
чеа дела Карловиѣ тїпѣрѣл принѣип Мїхаїл
Апафї II. ла 1699 дншї дѣдѣ дрепѣтѣрїле
саме де принѣип стѣпѣїнїторїѣ днпѣратѣлѣї
Леополд I. Кѣ ачеаста Transilvania дн-
четѣ де а фї принѣипат алегѣторїѣ, адекѣ

нѣ маї пѣтеа а'шї адеѣ принѣип, чї domniea
дѣреї се легѣ de linia вѣрѣвѣтеаскѣ а ка-
сеї австриаѣче, іар дѣпѣ прїїмїреа аша нѣ-
мїтеї санѣїїї прагматїѣче дрепѣтѣл domniei
трекѣ шї ла партеа фетеїаскѣ. Ачї се кѣ-
вїне а дѣсемна, кѣ Transilvania нічі ода-
тѣ п'аѣ фост дѣрѣ сѣпѣсѣ короанеї знгѣ-
рѣїї, чї нѣмаї тѣдѣларїѣ ал Крѣїеї, сѣѣ
дѣпѣ лимба дїпломатїкѣ а Ungariei, Tran-
silvania аѣ фост Membrum Regni vel Sa-
crae Coronae. Дѣра ачеаста сѣпѣт країї
знгѣрѣїї 'шаѣ авѣт пѣрѣвѣреа администраѣїа
са деспѣрѣїїтѣ, дн а кѣреї кап ста Voi-
vodѣл.

Domniea *) țarelui principat al Tran-

*) Regimen, rego, dominor; Regierung, regieren, herschen; Regne, Gouvernement, regner, gouvernér, dominer. Ideá че есте легатѣ кѣ еспресїїле ачестеа дн лимба латїнѣ, ѣр-
манѣ, франѣзѣ пої о арѣтѣм асѣдѣтѣ кѣ
„domnie“ „domnire“ а domni. Стѣпѣїнїре, о-
вѣдѣїре, кѣрѣїре днкѣ сѣпѣт прїїмїте шї
днтревѣїнѣцѣте ла Ромѣїї, тѣкаркѣ нѣ сѣпѣт
де вїѣѣ ромѣнеаскѣ. Ної авем прїїчїні вїне-
кѣвѣїтѣте а днтревѣї асѣдѣтѣ зїчереа „do-
mnie“, фѣрѣ а не пѣтеа днтїнде ла дїскѣрѣ
лѣнѣ асѣпра пѣтерїї тѣтѣлор зїчерїлор ачї а-
рѣтѣте, де шї кѣноащем кѣ о асѣменеа дн-
трѣпѣїндере п'ар фї фѣрѣ време — днсѣ че
е дрепѣт, фоарте греа.

сілваніей, дндатъ дѣпъ тоартеа domnitorî-
лѣй дмпърътеск че се днтѣмплѣ а фї,
ка шї тоате челелалте провинці дмпре-
пате дп недеспърціта легъмінте а дмпъ-
ръціей австриаче, трече ла зрмашѣл съѣ
хотърѣт prin леціме де клірономіе (ere-
ditate) шї prin дрептѣл де днтѣетатеа
пащериї (primogenitura) саѣ prin зрмареа
лінеалѣ. — Ноѣл принц ал църеї дѣ дп
кѣноцінца статърімор дпчепереа са де стѣ-
пѣнпире, ле сігърісеце лор констїтѣціа цъ-
реї, дрептъріме шї скѣтїнцелє каре пѣрчед
dın ачееаш шї ле днтъреще діплама лео-
полдїнѣ, каре кѣпрїнде кондіціме сѣпъне-
рїї. Дѣпъ ачееа статъріме сѣнт datoаре а
депъне жъръмѣнтѣл омаціал. Дѣпъ прїї-
міреа ачествї жъръмѣнт крїескѣл принці-
пал комїсарїѣ дп чеа дїптъїе діетѣ цїнѣтѣ
дѣпъ інтрареа дп domnie, жъръ дп пѣме-
ле принцѣлѣї църеї респектареа шї цїне-
реа констїтѣціей (арт. 1, 2, 3, 4 дела 1791).

Тїтѣла дмпѣратѣлѣї Австріей дпкѣт
ачелаш е шї принц ал Трансілваніей, есте
ачеаста: Марє принц ал Трансілваніей шї
граф ал Сѣкѣлор. Magnus Princeps Trans-
sylvaniæ et Comes Siculorum. —

III.

Domnitorîѣл статѣлѣї дѣпъ idѣа чеа
дрепнтѣ че тревѣе съ авем деспре констї-
тѣціа статѣлѣї, аре дрептѣл де а стѣпѣнї
фъръ дмпротївїре дп чел маї дпалт трї-
вѣпал. Дрептѣл ачеста де чеа маї дпал-
тѣ администраціе (окъртѣнпире, овлѣдѣнпире)
се поате десфаче дп зрмѣтоареле ратѣрї
де пѣтере:

а) Ка depositarîѣ, ка орган а воїнцей
комѣне Domnitorîѣл Статѣлѣї фаче леці,
саѣ ел аре пѣтере лецізітївѣ (Potestas le-
gislativa).

б) Леціме ачестеа ел ле апърѣ, ка
сѣшї рѣмѣїе дп а лор тѣрїе, адекъ Do-
mnitorîѣл аре пѣтере дмплїнітоаре де леці
(Potestas executiva). Дакъ се паще не'п-
воїалѣ асѣпра дпцелесѣлѣї (сѣнсѣлѣї) ле-
цімор, атѣнчї ел жѣдекъ (Potestas judicia-
ria). Дакъ леціме се калкъ кѣ воїеа хо-
търѣтѣ, атѣнчї domnitorîѣл педенсеце шї
дакъ веде дмпротївїре, ел сілѣеце (Potes-
tas punitiva).

ц) Асѣпра ачелор четѣдѣнї, карїї сѣнт
дѣнсѣл дшї фак тревѣнцелє, поартѣ ін-
спекціа саѣ прївїгерееа чеа маї дпалтѣ, а-
декъ аре шї чеа маї 'палтѣ пѣтере полі-
ціенескѣ а Статѣлѣї (Potestas inspectiva).

д) Ка локоціиторїѣ а дптрегѣлѣї по-
пор domnitorîѣл дп пѣтеле ачелѣїаш не-
гоціазѣ кѣ алте попоарѣ, фаче трактате,
дпчепе рѣсѣвоїе, дпкеїе паче, адекъ аре
пѣтере репрезентатївѣ (Potestas represen-
tativa).

е) Ла фїешкаре сѣпѣс domnitorîѣл а-
ратѣ слѣжѣа че аре съ дмплїніаскѣ дп
інтересѣл статѣлѣї, саѣ дакъ слѣжѣеле се
пот рѣскѣмпѣра кѣ ванї, ел чере контрї-
вѣціе (дажде), адекъ аре пѣтере камералѣ
(Potestas cameralis).

Maiestatea, саѣ адекъ сѣма тѣтѣлор
пѣтерїмор ачї пѣтѣрате, дп Трансілванїа
се кѣвїне Маїестѣдѣї Сале дмпѣратѣлѣї
Австріей ка марє принц мошценїторїѣ. Дечї
шї пѣпереа дп лѣкраре а тѣтѣлор ачестор
дрептѣрї де Маїестате се кѣвїн дѣнсѣлѣї
кѣ ачєа деосевїре, кѣ знеле dın ачеле дре-
птѣрї ле аре dın дпсѣш аса пѣтере дѣпъ
леціме санкціонате де сіне дпсѣш, каре се
шї зік дрептѣрї резервате (пѣстрате), їар
челелалте пѣмаї кѣ сѣтѣнпиреа шї дпвоїреа
статърїмор църїї адѣпате дп діетѣ шї а-
чєлеа се зік дрептѣрї комїціале.

А. Дрептъріле принцълѣі резервате. Дрептѣл саѣ пѣтереа ексекѣтивъ дн чел маі лат днделес се пѣтъръ дн-тре дрептъріле резервате а марелѣі принц ал Трансилваніеі, днкът адекъ ачелаш къ-прінде дн сіне ачеа кондіціе, ка леціле съ се апере ші съ се ціе, ла днтѣмплърі педѣмеріте съ се деслѣшіаскъ, рѣсплата саѣ педѣанса съ се деа, дѣпъ кѣм леціле се респектеазъ саѣ се ватѣмъ. — Пентрѣ-ка домпіторіѣл съ се поатъ фолосі де пѣтереа ексекѣтивъ, ел требѣіе съ айбъ пѣтере арматъ атърпѣтоаре пѣмаі дела днпсѣл, де ачі зрмеазъ къ пѣтереа арматъ де рѣ-своіѣ днкъ се ціне де дрептъріле пѣстрате принцълѣі*). Дечі дн Трансилваніа тоатъ пѣтереа мілітаръ есте дн тѣна марелѣі принц, — афаръ пѣмаі де скѣлареа, адекъ інсѣрекціа џенералъ а цѣрїі дн арме, пе каре принцъл дн време де невоіе о чере, іар діета сѣѣтѣндѣ-се хотѣреце. —

Мареле принц ал цѣреі, ка чел маі 'налт жѣдекѣторіѣ аре дрептѣл а сімі пе тоді сѣвординаціі жѣдекѣторі, ка съ жѣде-че дѣпъ леціле днтъріте ші рекѣноскѣте, тотдеодатъ днсъ аре съ пѣзіаскъ форма лецівітѣ, пічі съ о скнѣбе прїв порѣпчі ші рѣндѣелі арбітаріе. Днтр'ачеаа принцъл ка зпѣл че есте ші чел маі дналт тѣлтѣчїторіѣ а лецілор, аре дрептѣл дн ін-станціа чеа маі де пре зртѣ а хотѣрѣ дн процесѣріле челе маі греле венїте ла дѣп-сѣл саѣ прїв апелацие саѣ прїв рекѣрс, фїе ачелеа чївіле саѣ крїмінале, кѣм: вѣтѣма-реа де Маїестате, трѣдареа (proditio) де патріе, тѣрѣврареа пѣчеі пѣвлїче ш. а.

*) Агр. п. III. т. 19 арт. 1. — Дїпломат. ле-полїтїк п. 17.

Кѣ пѣтереа де чел маі 'налт жѣде е-сте пѣтереа педѣпсітоаре стрѣнс легатѣ. Дар фїндкѣ лецеа жѣдекъ пѣмаі дѣпъ дрептѣл чел стрѣнс ші ла зпеле днтѣмп-лърі знде есте прїчїпъ саѣ де а дѣмѣлѣпзі аспрїтеа леціі, саѣ де а рїдіка септенціа къ тотѣл, атѣпчі мареле принц, ка чел маі дналтѣ есплїкѣторіѣ ал лецілор аре чел маі фрѣмос дн тоате дрептъріле, адекъ дрептѣл де а да граціе саѣ ертаре. Дре-птѣл ачеста дн аре пѣмаі принцъл ші се днтінде пѣмаі ла сагісфакціа че требѣе а се фаче „Домпїторіѣлѣі орї Статѣлѣі,“ іар пѣ ші ла челе прївате.

Ла зпеле днтпрїцізѣрї сіпгѣратїче фолосеце вїпелѣі комѣн саѣ прїват, а скѣті пе зпїі дела цїпереа кѣтѣреі леціі, саѣ а-декъ а да прївілецізѣрї ші діспензаціі. Дре-птѣл ачеста днкъл аре пѣмаі принцъл цѣ-реі, къ ачеа деосївіре тотѣш, къ дн Тран-силваніа дѣпъ леціле цѣреі, прївілецізѣрї де монополѣрї пѣ се пот днтпѣрді. Дїспен-заціі дѣ принцъл Трансилваніеі маі вѣртос дн каѣсе де кѣсѣторіе ла евангелїко-лѣте-ранї, реформато-калвїніанї ші соціанї. Ла дрептѣл педѣпсіторіѣ де алтѣ парте корѣспнде дрептѣл, че іартѣш се кѣвіне сіпгѣр принцълѣі, де а дѣрзі пе ачеіа, ка-рїі прїв слѣжѣе марї ші прїв жѣртѣїрї пентрѣ патріе ші пентрѣ вїпеле комѣн ш'аѣ кѣндїгат мерїте днсемпѣтоаре. Дечі до-мпїторіѣл цѣреі аре дрептѣл а) де а да повїлітате четѣденїлор вредпїчі аї статѣ-лѣі. б) А днтпѣрді вѣлѣрї (мошїі) повї-літаре ла вѣрѣаці де ачеіа, карїі аѣ фѣкѣт мерїте марї дн патріе ші ачеста о поа-те фаче кѣм зічет орї jure regnallї орї інсскрїтїто. Бѣзѣріле, каре се дѣрѣск аѣ-фелїѣ, сѣнт саѣ рѣтасе дела фамїліі але

кърор видъ с'аѣ стѣис, prin зрмаредъпъ ле-
 ціле църеї поастре авереа лор трече ла
 короапъ, саѣ сѣнт моші кѣпринсе дела
 чеї осѣндиді пентрѣ вѣтмареа Маїестъ-
 цеї.*) д) Дрептѣла а дпгърці тоате дере-
 гъторііле шї рангъріле мілітаре фъръ део-
 сівіре, прекѣт шї ачеле дрегъторіі шї ран-
 гърі вісерічеці шї чівіле, каре дъпъ леці
 пѣ атърпъ дела алецереа статърілор цъ-
 реї с'аѣ дела слобода алецере а цінгътри-
 лор шї а комънітъцілор; іар ла дрегъто-
 рііле сѣпѣсе алецеріі, принцѣла аре іаръш
 дрептѣла а'шї да дпгърїреа са, фъръ де
 каре тоці чеї алешї ла врепн пост маї
 дпсемпъторіѣ пѣ се сокотек а фї дп де-
 пліна активітате. Дптр'ачеа тоате постъ-
 ріле чівіле, камерале шї жѣдекъторецці се
 пот да пѣмаї Трансілванілор, адекъ фїлор
 патріеї.**)

Б. Дрептѣла поліціенеск. Ла а-
 чест дрепт а Домпѣлѣ църеї редъчет маї
 дпгъѣѣ дрептѣла не बारे дп пѣтїм патро-
 нат, дп пѣтереа кърѣѣа принцѣла аре чеа
 маї палтъ инспекціе песте вісерічі шї шкоа-
 ле; ел депѣменце дп вісеріка ромапо-ка-
 толікъ не епіскопї, аваці, препозіці шї
 канонічі; ел траце венітърїле епіскопїлор
 вѣдѣве; ел аре дрептѣла де а чере соко-
 теалъ деспре тоатъ дптрѣвѣїреа тѣтѣлор
 венітърїлор вісерічеці шї школастїче, кѣт
 шї але регѣла не ачелеа, шї іаръш а щер-
 це тѣпѣстїрі, а реформа шкоале шї алте
 ашезъмінте де едѣкаціе; а депѣтї дпвѣ-
 цеторї, професорї шї дїректорї, а фаче ка
 депѣтацііле шї комїсііле школастїче сѣ
 лѣкрезе дѣпъ інстрѣкцііле лѣате deadре-

птѣла дела принцѣла. Дѣпсѣла цїне шї аша
 пѣтїтѣл jus placeti, адекъ дрептѣла де а
 рестрѣнѣе рекърсѣріле кѣтрѣ патриархѣла
 Ромеї, деа хотърѣ пѣтърѣла повїцілор дп
 тѣпѣстїрі, дпсѣжрїшїт а черчета кѣпрїп-
 сѣла вѣлелор шї а декретърілор патриарха-
 ле, а сѣферї саѣ а опрі пѣвлікареа лор.

Дп прївінда челорлалте конфесїї ре-
 ліціоасе дп патріе мареле принц дпшї пѣ-
 стреазъ асеменеа дрептѣла де инспекціа чеа
 маї палтъ, чержнд а і се фаче кѣпоскѣте
 фортѣлеле фїекъреї секте, дпгърїнд не е-
 піскопї греко-католичїлор, а греко-пѣтїці-
 лор, шї не сѣперїтendenції евангелїко-лѣ-
 теранїлор, а реформацілор шї а соцініано-
 знїтарїлор, карї тоці стаѣ сѣнт алецереа
 слободѣ а респектївелор енархїї; дптрѣ
 асеменеа принцѣла прївегеазъ асѣпра тѣтѣ-
 лор ашезъмінтелор школастїче але аче-
 стор конфесїї.

Маї дпколо, тот дп пѣтѣреа ачестѣї
 дрепт поліціенеск принцѣла контролеазъ
 тоате ратърїле адміністрарїеї статѣлѣї. Тоці
 дрегъторіі сѣнт даторї аї да лѣї сеамѣ
 де кърсѣла шї тѣсърїле адміністратїве, сѣнт
 кондіціе де а фї дърѣці саѣ педепціді, дѣ-
 пѣ кѣт леаѣ фост пѣртареа шї кредїнда
 кѣтрѣ домпїторіѣ шї стат. Дѣпъ ачелаш
 дрепт мареле принц ал Трансілванїеї дп-
 грїжеце пентрѣ спорїреа вїпелѣї комѣн,
 пентрѣ дпгълціреа авереї статѣлѣї шї а пѣ-
 тереї лѣкѣиторїлор prin індѣстріе, меще-
 шѣгърї шї негод, пентрѣ пѣзіреа дрептѣ-
 рілор прївате а партїкѣмарїлор четѣденї
 патріоці, не кѣт ачелаш сѣнт дптемеїа-
 те дп констїтѣціеа шї дп леціле църеї.
 Дпсѣжрїшїт принцѣла пѣзене сїгѣрїтатеа
 пѣвлікъ атѣт дп лоптрѣла църеї, кѣт шї
 дп афарѣ, ла каре се ажѣтѣ маї кѣ сеамѣ

*) Кооп. Коопт. III. 15.

**) 1791 арт. 15.

Челе маї сїгъре шї маї немерїте мїж-лоаче, къ каре о паціе се поате оторъ не сїне, саѣ поате фаче ка съ фїе оторътъ де алтъл дптокта ка Брѣтѣс словозїт дп саѣа ровѣлїи съѣ, сѣнт доаъ: *lucrobia dēpъ авзїї шї десфрѣпрїле трѣ-пещї.* Мѣтреще, хрѣпеще пофта де кѣ-щїгърї пелецїїте, децеаптъ нефїреще па-тїмїле секъале шї дѣ ловїтърї греле ла тоате легѣтїнїїле вїедеї кѣѣторїдїмор дп парте — шї аї прїнс паціа дптреагъ. Пеп-трѣ ачеаста *zicесе* мареле Історїк *Livie Ro-*манъ: *Avaritia et luxuria, duae pestes, omnia magna imperia evertere* — (скѣпче-теа шї десфрѣпареа, ачесте доаъ чѣте, аѣ рѣстѣруат тоате дппѣрѣцїїле челе марї.) Пептрѣ ачеаста челемалт роман Като се арѣта фоарте дпгрїжат *zїкѣнд: Timeo, ne divitiae magis nos sererint, quam nos i-*rsas. — (Мѣтем, ка нѣ кѣтѣва богѣцїїле маї мѣлт еле съ не прїндѣ не пої, декѣт пої не еле.) Аверїле, не каре о паціе ле кѣ-щїгъ кѣ съдоаре вѣрсатѣ не кѣї дрепте, ѣар нѣ прїп мїжлоаче деспоїтоаре де трѣ-пѣрї соціале, нѣ о пот прїмеждї, дп про-тївѣ і се фак де неапѣратѣ тревзїндѣ. Патїмїле рѣтпѣтоаре де легѣтѣреле вїе-деї соціале нѣ маї сѣфере нїчї о деслѣ-шїре. Атѣта нѣмаї: кѣѣторїа лецїїтѣ аѣ фост шї рѣтѣне чел дїптѣїс темеїз ал статѣлїи.

— е. — ц.

Кредїндѣ дешартѣ шї дпфрѣпта-реа еї.

Кѣ вїѣ интерес четїм атѣт дп о gaze-тѣ маїарѣ дела Кѣлж, кѣт шї дп чеа немѣаскѣ дела Сївїїс доаъ акте а комѣ-

пїтѣдеї орѣшенецїї дп окна Дежѣлї, але кѣрор дпцелесѣл не скѣрт есте ачеста: Нѣмїта комѣнїтате, че съ дп Дпгърї, Ка-толїчї шї Калвїнїанї шї дп Ромѣнї гре-ко-знїцї, дп вара трекѣтъ се дѣвої а пѣтї де тоатѣ каса кѣте о кѣпѣ де вѣкате кло-потарїѣлї дела вїсерїка ромѣнеаскѣ, ка ачеста орї кѣнд ар венї тїмп грѣѣ адѣкѣ-торїѣ де грїндїнѣ, съ трагѣ клопотеле, спре а депѣрта грїндїна; пофтї тотдеода-тѣ шї не парохѣл шї в. протопопѣл ромѣ-неск греко-знїт Томас Марчїан, офїціал, ка сф. са съ порѣпчїаскѣ клопотарїѣлї а пѣзї ачеастѣ хотѣрѣре. Че фѣкѣ П. Мар-чїан ла ачеастѣ мѣсѣрѣ рѣшїнѣтоаре де веакѣл пострѣ? Іатѣ че. Сф. са апѣкѣ кондеїл шї прївїнд тоатѣ хотѣрѣреа ка о батере де жок, пѣрчеасѣ дакѣ нѣ дп пофѣ де аї фаче вїсерїка де рѣс, негрешїт дпсъ дп о гроасѣ нецїїндѣ, рѣспѣнсѣ ла претенсїа комѣпїтѣцїї, ла каре ера сѣѣскрїшї треї Дпгърї, дп ачест дпцелес: А траце клопотеле спре а врѣ съ депѣртезї грїндїна, есте де прїсос, ѣ пѣгѣвїчос, ѣ прїмеж-дїос. Шо пої не дѣвацѣ лецїїле фїзїче, кѣ сѣпетѣл клопотелор нїчї декѣт нѣ ѣ дп старе а депѣрта пѣорїї, дп протївѣ деаса есперїїндѣ не фаче а кѣпоацѣ, кѣ ачелеаш прїп сѣѣшїереа аерѣлї дескїд трѣспетелор дрѣтѣ, не каре репезїте трѣспеск вїсерїкѣ, клопоте шї клопотарїѣ. Нїчї веї пѣтеа зїче, кѣ прїп трацереа клопотелор оаменїї се децеаптъ спре а рѣга не Дзеѣ, ка съ де-парте рѣлѣ, кѣчї ачеїа, не карїї рѣсвоїреа элементелор нѣї спїтѣжїтеазѣ, славл сѣ-пет ал клопотелор нѣ ва фї дп старе аї покѣї. Дпсѣжрїшїт П. Марчїан декїарѣ, кѣтѣ сф. са ка вѣл че есте парох шї ка парох чел дїптѣїз кѣратор ал вїсерїчїї, дѣпѣ

правилъ, протестеазъ ши къ кеіле вісерічії спре скопъл черът нічі декът пъ ле ва да дін тжъна са, пъпъ кжнд Католичіи ши Реформаціи пъ вор поръпчі а се траде клопонтеле ши ла вісерічеле лор дн контра гриндінеї, аратъ тотдеодатъ къї есте жале де асемеаеа орвіе че тот маї домпеще днкъ. — Протопопъл Т. Марчіан ши ащ съвжршіт кърсъл дпвъдетърелор ла Віена. . .

Ѓн пощ Еркъле.

Фоіле амерікане лавдъ пе зп Алчідщ (Еракліс), каре ковжршъще къ пвтере пе тоді Алчізіи че с'ащ възът ла пордъл Европей.

Ачестъ Алчідщ се вземеце Павел, ши дн лъна Ізліе а апълві къргъторіѡ ащ пвс дн міраре пе лъкзиторіи політіеї Нев-Йоркъ (дн Америка), каріи вінеа ла театръ Боввері пентръ а се мінзна де пвтереа са чеа пе авзітъ.

Антр'о саръ дъпъ че се сви пвтаї дн тжпї пе о Фрінгіе пъпъ ла волта театрълві, авжнд пе змере о грежтате де 400 лівре (160 окъ), ши дъпъ че фъккъ ши алте лъкрърі вредніче де міраре, апої се дптіпсъ пе о скаръ таре де стежар, ши зісъ съ адъккъ дої каї, каріи днадіпс ера аленші дптре каї де раса пенславанъ, че сжнт депрїпші а траде дн тоате зілеле зріешпе въкъді де гранїт, де а кърора хатърі дої повъдзиторі анїпъ о Фрѡпгіе че ера легатъ де пічоареле Алчідълві Павел. Де ачеасть Фрѡпгіе ера легате трїи Фрѡпгіи фъккте де лжпъ (търсіне), дін каре зна дї дпфъшора мїжлокъл маї пре сжс де шолдърі ши челелалте дозъ ка піце врьдъле змерїле.

Пентръ а се дппротівї дпсе традереї чеї марї, Павел пъ авеа алт разъм декът дозъ спїце а скъреї, ши апъме де зна ера анїпат къ тжпїле, іар де алта дш спрїжжнеа пічоареле. Дп асемеаеа позїдіе Павел дпфъдоша о тортъръ (кінщ) че іпквізіціа дптревзїнда асѡпра жъртфелор сале.

Дъпъ че зріешї каї се арътаръ пе сценъ ши фъръ анїпаці де тръпъл дпдръзпещълві Еркъле, тоді прївіторіи се дпспїтжптаръ; іар повъдзиторіи каїлор ера дпкредіпцаці, къ Павел се ва стъпчі де пе скаръ.

Сътпъл съ дъдъ, хатъріле се дптіпсъръ, скара дпченъ а покнї ши а се дпковъеа, дпвеле Фрѡпгіи каре о цънеа немішкатъ се пъреа къ о съ се рѡтпъ; каї че ера дпдемпнаці де гласъл ши вічіъл повъдзиторілор, къзта кїпърі зъдарніче, къчі ерозъл ста немішкат.

Прївіторіи мартърі зпей сцене атжт де мїпзнате дпченъръ а стрїга дін тоате пърціле ши а аплода, ізвзтіреа каїлор ши трїзтфъл лві Павел, кареле възжндъсъ трїзтфъторіѡ вої дін пощ а дпчене, дпсъ дпректоръл театрълві пвї дпвої, зікжндзі: къї дестъл ачеаа че фъккъ, пентръ а дпкредіпца пе пъблїк, къ ел есте чел маї пвтернїк ом дін лъме.

Пентръ а дпкредіпца дпсъ пе пъблїк къ пъ зрмеазъ нічі зп віклешъг, се кемъръ маї тълте персоане спре а віде препарателе.

Павел дпплїні ал оптспрезечеле апщ ла сфжршітъл лві Мартіе апъл къргъторіѡ.

А. Р.

БИЧЪ ПЕНТРЪН ВРЪЖМАШЪ.

Гичеде-тъ ѝдо, чине те покнеце?
Саъ съдї спѣхъ маї вине, чел непорочит,
Ацера лѣ тжпъ образцї исьеце,
Ка съдї дескїзї окї, съ веzi чѣ аї грешит

Тъ 'м стїнсеши лѣмина стѣндѣм дп потрївъ,
Ла дарѣла че гага ста а ми съ да,
О! кѣмплїте ѝдо дп dedeши отравъ,
Трѣдѣндѣмъ 'п кїнѣрї амъ кѣѣнда.

Черѣла спре педѣансадї тѣ 'ndemпъ не мїне,
Ка съдї траг ла палме, съдї спѣхъ чѣ аї грешит,
Съ кази кѣ змїлїндѣ, шї прїп фанте вѣне,
Съдї спелї пжпгѣрїеа шї съ фїї смерїт.

Іар дака прїп алта пѣ те веї дптоарче,
Черескѣл нѣрїпте дпї ва рѣсѣвпа,
Педѣансъ кѣмплїтѣ, чїе дпї ва фаче,
Прїп трѣспет дїп черѣрї а те рѣстѣрна.

X. I.

Домнѣле Редактор!

Гичиторїе че съ маї адаогъ de D. N.
Г. П. ла Nr. 37 ал Фойї лїтераре дп жосѣл
тѣлтѣчїрї саъ деслѣшїрї че фаче Длѣї гї-
читорїлор теле пѣвлїкате іар шї прїп по-
менїта Фоае Nr. 10, дп вїне съ крѣзѣ кѣ'шї
аѣ дпцелесѣл зрѣмтор, адекъ.

Чеа дптжїѣ, „пѣпъ трѣїам п'авеам
глас, чї ерам мѣт“ шчл. пѣ поате фї алт,
декжт флазтѣл, саъ орї чефел de інстръ-
мент фѣкѣт дїп лемп, каре кжт а фост дп
тѣлпїна са verde, съ сокотеа ка дп вїацѣ
мѣт, іар дѣпъ тѣере а кѣпѣтат глас, прїп

інстръмент шї поате кжпта de кжте орї ва
вреа мѣзїкантиѣл,

Шї чеа de adóa, „dın пасѣл меѣ кѣрце
міере шї венїп шчл. Ачеаста есте кондеїѣл,
каре de ізте че есте дп dın треї децете, dın
пасѣї кѣрце міере шї отравъ пентрѣ-кѣ
прїп ел, съ пот лѣкра орї че вѣне лѣкрѣрї
спре пачїпїка ферїчїре а пороаделор шї іар
прїп ел съ лѣкреазѣ рѣѣл прїп адѣцареа,
шї ісѣвгнїреа вражѣелор чївїле, каре стїпг
шї топеск пеамѣл оменеск. Дп адеѣър ел
п'аре глас, дар кжнд сѣеарѣ, съ аѣде дела
мардїпїле пѣтжпнтѣлї прїп дптїндереа лѣ-
крѣрїлор сале.

Дп потрїѣѣ ачестора дар дпї іаѣ іа-
рѣшї дпдрѣзнѣалѣ ла вѣпѣтатеа Дв., рѣ-
гжндѣѣѣ ам маї прїїтї шї зрѣмтореле дп
колоанеле Фойї, чержнд ертаре de сѣпѣра-
реа че прїчїнѣсск поате зпор маї серїос кѣ-
цетѣторї кѣ пїдѣ асемenea мїчї лѣкрѣрї,
шї каре сжпт ачестеа, адекъ:

Дптжїѣ. О фѣтее ешїнд дпнїптеа зпзї
сѣверан, іа зіс: дппѣрате! пе чеа шоартѣ
шезї, пе чел пе пѣскѣт зѣмлї; орї деслеа-
гѣм кѣѣжпнтѣл, саъ словоадем пе фїѣл меѣ,
шї бѣрѣѣтѣл маїчеї теле.

Adóa: дп кале т'ам дптжлпїткѣ о фїарѣ,
каре аѣеа патрѣ сѣфлете, чїпчї капете, доаѣ-
зечї тжпї шї пїчоаре, шї о сѣтѣ de зпгїї.

Атреїа: фїѣл меѣ! дѣте de спѣне тат'о,
к'а венїт фїѣѣ сѣѣ, бѣрѣѣтѣ пѣвестї лѣї.

П. X. I.